

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

==== Izpitna pola 2 ====

Obča geografija – Geografija Slovenije

Četrtek, 27. avgust 2020 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Izpiti poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpisite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpiti pola vsebuje 26 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogu je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z načivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani (1–16), od tega 4 prazne.

Barvna priloga ima 4 strani (17–20), od tega 1 prazno.

M 2 0 2 5 0 1 1 2 0 2

3/20

Prazna stran

OBRNITE LIST.

Obča

1. K navedeni državi in območju napišite prevladujočo vrsto turizma.

Vatikan: _____

Sredozemska obala poleti: _____

(2 točki)

2. Na sliki 9 v barvni prilogi je predstavljen delež turističnih prihodov med svetovnimi območji v obdobju 1950–2016. Opišite dva razloga za velik porast deleža turističnih prihodov v Azijo in Oceanijo vse od konca 70-ih let prejšnjega stoletja.

Digitized by srujanika@gmail.com

(P. 1 of 11) Page 1 of 11

(2 točki)

3. V desnem stolpcu so s črkami označene trditve o različnih vrstah prometa. Pred vsako vrsto prometa v levem stolpcu vpisite ustrezeno črko.

Letalski promet

A Omogoča poceni prevoz ogromnih količin tovora med celinami.

Cestni promet

B Omogoča hitrejši prevoz na večje razdalje.

Ladijski promet

C Omogoča prevoz od vrat do vrat.

Železniški promet

D Je pomenil novo, najpomembnejšo obliko prometa v drugi polovici 19. stoletja

(2 točki)

4. Slika 10 v barvni prilogi prikazuje gorsko pokrajino z jezerom. Opišite tri negativne učinke, ki bi jih turizem lahko povzročil v tem okolju.

1 _____
_____

2 _____
_____

3 _____
_____

(2 točki)

5. Pojasnite eno pozitivno in eno negativno posledico razvoja pristanišč na gospodarske dejavnosti v okolici.

Pozitivna posledica: _____
_____

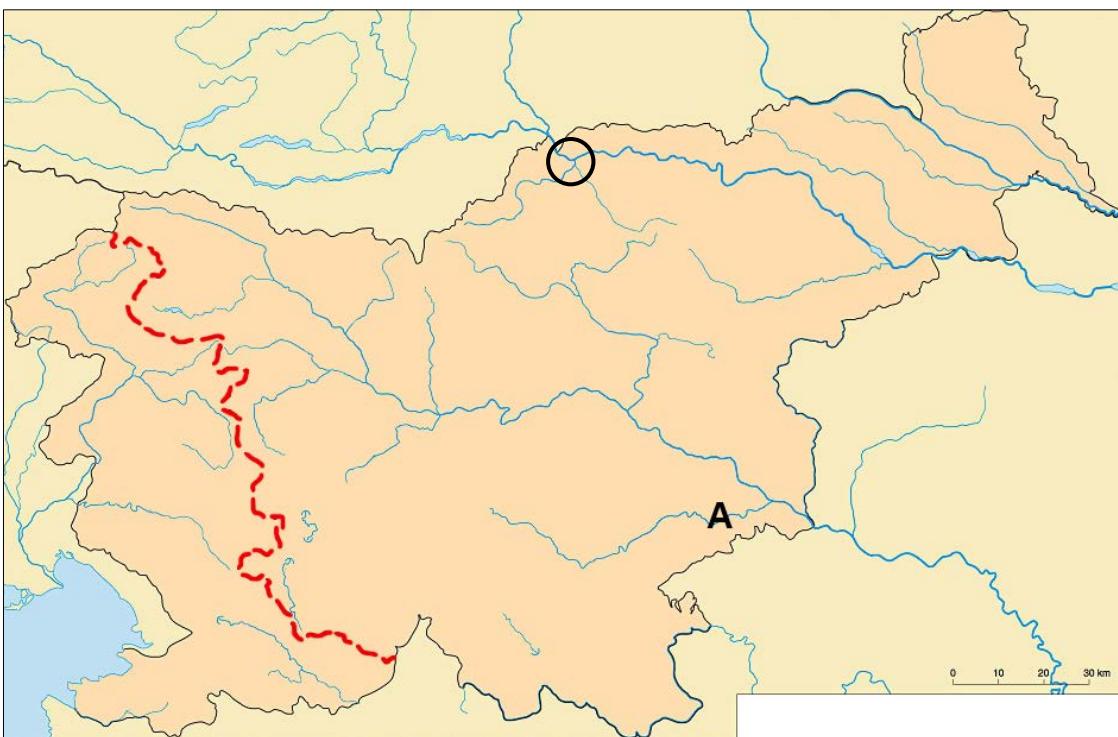
Negativna posledica: _____
_____

(2 točki)

Slovenija 1

6. Na sliki 1 je obkroženo sotočje Drave, Meže in Mislinje. Na enak način obkrožite sotočje rek Selške in Poljanske Sore. Imenujte hidrološki pojem, ki ga označuje prekinjena črta na sliki 1.

Slika 1

(Prirejeno po: Glavne slovenske reke in razvodje med Črnim in Jadranskim morjem. Modrijan. 2010.
URL: [http://www.modrijan.si/slvc/content/search/\(offset\)/2760?SearchText=&SubTreeArray=2](http://www.modrijan.si/slvc/content/search/(offset)/2760?SearchText=&SubTreeArray=2). Pridobljeno: 16. 3. 2018.)

Hidrološki pojem: _____

(2 točki)

7. Opišite pozitivno vlogo mokrišč v pokrajini in imenujte največje mokrišče v Ljubljanski kotlini.

Opis: _____
_____

Ime mokrišča: _____

(2 točki)

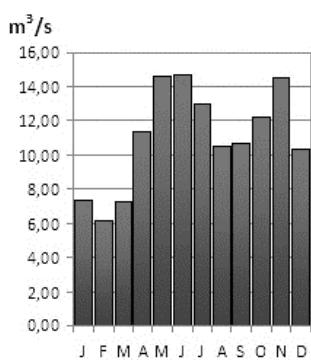

M 2 0 2 5 0 1 1 2 0 7

8. Obkrožite črki pred pravilnima trditvama o lastnostih slovenskega morja.
- A Razlika med plimo in oseko navadno ni večja od 60 cm.
  - B Temperaturna nihanja površinskega sloja morja so čez leto zelo velika.
  - C Morski tok, ki se premika od jugovzhoda vzdolž italijanske obale, se v Tržaškem zalivu upočasni.
  - D Slanost morja je pod svetovnim povprečjem.

(2 točki)

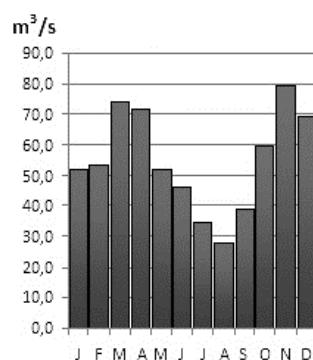
9. Slike 2, 3 in 4 prikazujejo vodne preteke treh slovenskih rek. Napišite številko slike, ki prikazuje vodni pretok reke na območju, ki je na sliki 1 v nalogi 6 označeno s črko A. Pojasnite vzrok za najnižji ali najvišji vodni pretok reke, ki ga prikazuje slika 2.

Slika 2

(Prirejeno po: Janžekovič, M., Jeršin Tomassini, K., 2015: Geografija 9. I- učbenik za geografijo v 9. razredu osnovne šole. Zavod RS za šolstvo. Ljubljana.

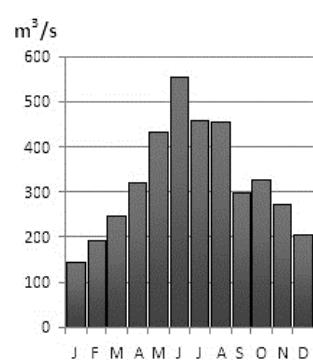
URL: eucbeniki.sio.si/geo9/2603/index8.html. Pridobljeno: 16. 3. 2018.)

Slika 3

(Prirejeno po: Janžekovič, M., Jeršin Tomassini, K., 2015: Geografija 9. I- učbenik za geografijo v 9. razredu osnovne šole. Zavod RS za šolstvo. Ljubljana.

URL: eucbeniki.sio.si/geo9/2603/index8.html. Pridobljeno: 16. 3. 2018.)

Slika 4

(Prirejeno po: Janžekovič, M., Jeršin Tomassini, K., 2015: Geografija 9. I- učbenik za geografijo v 9. razredu osnovne šole. Zavod RS za šolstvo. Ljubljana.

URL: eucbeniki.sio.si/geo9/2603/index8.html. Pridobljeno: 16. 3. 2018.)

Številka slike: _____

Pojasnitev: _____
_____
_____

(2 točki)

10. Slika 11 v barvni prilogi prikazuje presihajoče jezero v Sloveniji. Z opisom vzroka in posledice pojasnite nastanek takih jezer.

(2 točki)

Slovenija 2

11. Posamezni trditvi v preglednici pripisite pojmem, ki jo najbolj natančno opisuje. Izbirajte med naštetimi: imigranti, ekonomski migranti, zdomci, begunci.

Trditev	Pojem
Ljudje, ki so prišli v Slovenijo zaradi političnega, verskega in rasnega preganjanja ali naravne nesreče.	
Ljudje, ki so se iz gospodarskih vzrokov začasno izselili iz Slovenije.	

(2 točki)

12. Obkrožite črko pred pravilno trditvijo.

- A Število prebivalcev Slovenije je zadnjih deset let naraščalo izključno zaradi pozitivnega migracijskega salda.
  - B Povprečno število živorojenih otrok na žensko v rodni dobi v Sloveniji ne zagotavlja ohranjanja števila prebivalstva.
  - C Za središča treh največjih slovenskih mest je trenutno značilna največja rast števila prebivalcev v državi.

(1 točka)

13. Slika 12 v barvni prilogi prikazuje rodnost in umrljivost prebivalstva v Sloveniji med letoma 1930 in 2012. Napišite, katerega leta je bil naravni prirastek najnižji in približno število živorojenih leta 2000, ko je imela Slovenija 2 milijona prebivalcev.

Prostor za izračun (izračun ni obvezen):

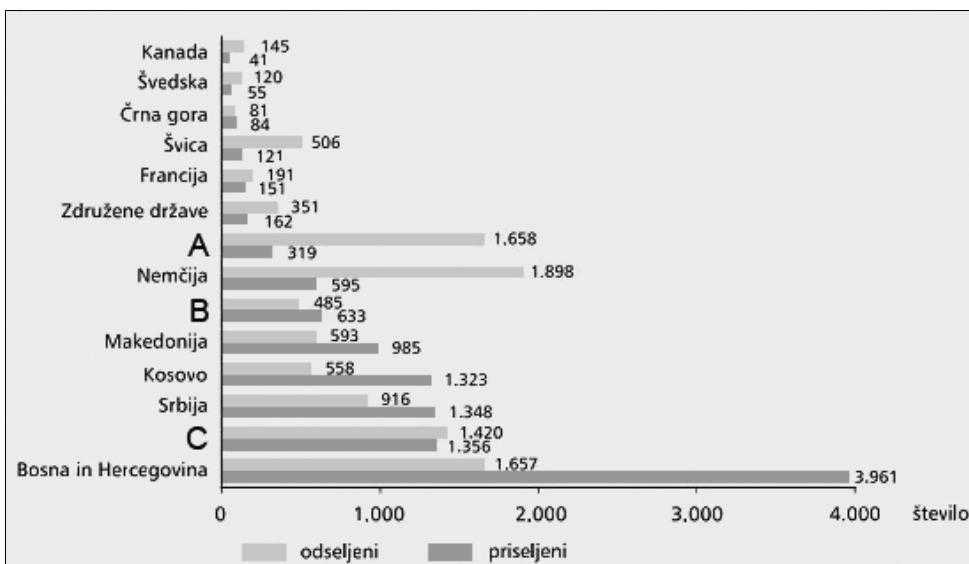
Leto najnižjega naravnega prirastka:

Število živorojenih leta 2000:

(2 točki)

14. Slika 5 prikazuje število priseljenih v Slovenijo in število odseljenih iz Slovenije po izbranih državah leta 2013. S črkami so označene Hrvaška, Italija in Avstrija. Izpišite črko, ki prikazuje Avstrijo, in pojasnite vzrok za razlike med priseljenimi in odseljenimi na primeru Bosne in Hercegovine.

Slika 5: Priseljeni in odseljeni prebivalci Slovenije po izbranih državah prejšnjega/prihodnjega prebivališča, 2013

(Prirejeno po: Mosbruker, M., Priseljeni in odseljeni prebivalci Slovenije po izbranih državah prejšnjega/prihodnjega bivališča 2013. Demografija. Edus. 2018.

URL: http://www.o4os.ce.edus.si/gradiva/geo/demografija/foto_demografija/priselitve_odselitve.jpg. Pridobljeno: 20. 3. 2018.)

Avstrija je prikazana s črko _____.

Pojasnitev: _____

(3 točke)

15. Pojasnite dva vzroka za nizko rodnost v Sloveniji.

1

2

(2 točki)

Slovenija – pokrajine 1

16. Med navedenimi naselji obkrožite tisto, ki ne spada v Severovzhodno predalpsko hribovje.

Šoštanj

Velenje

Laško

Ravne na Koroškem

Slovenj Gradec

(1 točka)

17. Napišite DA na črti pred pravilnima trditvama o Ljubljanski kotlini.

Na karbonatnih nanosih Kranjsko-Sorškega polja in Ljubljanskega polja so se razvile evtrične rjave prsti.

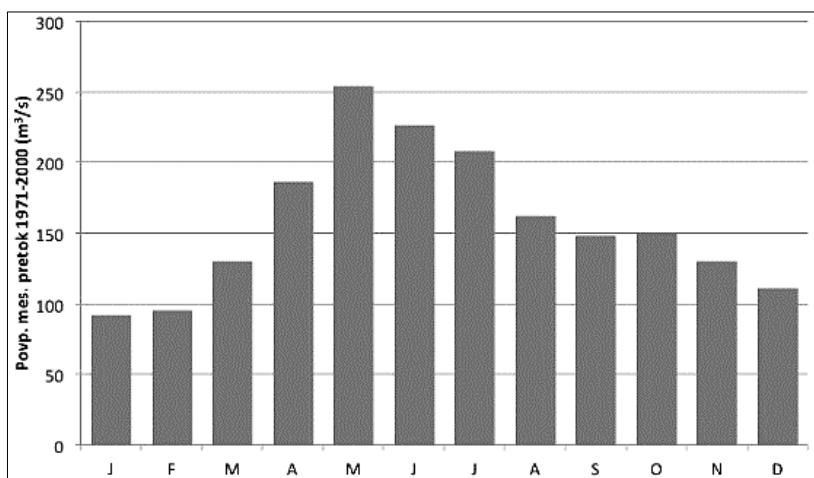
Najstarejše konglomeratne terase so zelo primerne za poljedelstvo.

Ljubljanska kotlina je nastala s tektonskim ugrezanjem v terciarju, obdobju, iz katerega je tudi večina sedimentnih kamnin.

V tektonsko najmlajšem delu kotline so debele plasti peska, ilovice in gline.

(2 točki)

18. Imenujte rečni (pretočni) režim, ki je prikazan na sliki 6, in obkrožite pokrajino v Predalpskih pokrajinah, po kateri teče reka s takim rečnim režimom.

Slika 6

(Vir: Kralj Serša, M., in drugi, 2014: Geografija1. I-ucbenik za geografijo v 1. letniku. Zavod RS za šolstvo. Ljubljana. URL: eucbeniki.sio.si/geo1/2522/index3.html. Pridobljeno: 22. 3. 2018.)

Rečni (pretočni) režim:

POKRAJINE:

Zgornja Savinjska dolina

Velenjska kotlina

Dravska dolina

Celjska kotlina

(2 točki)

19. Imenujte tip podeželskega naselja na sliki 7.

Slika 7

(Vir: Cerkev sv. Križa, Retje. 2018. URL: <http://mapio.net/o/5793763/>. Pridobljeno: 24. 3. 2018.)

Tip podeželskega naselja: _____

(1 točka)

20. Pojasnite pozitiven vpliv dobre prometne povezanosti na eno izmed družbenih sestav prebivalstva na podeželju.

(2 točki)

21. Glede na sliko 13 v barvni prilogi, ki prikazuje prerez skozi Posavsko hribovje, pojasnite vpliv kamninske zgradbe na gostejšo poselitev območja, ki je na sliki 13 v barvni prilogi označeno s črko A.

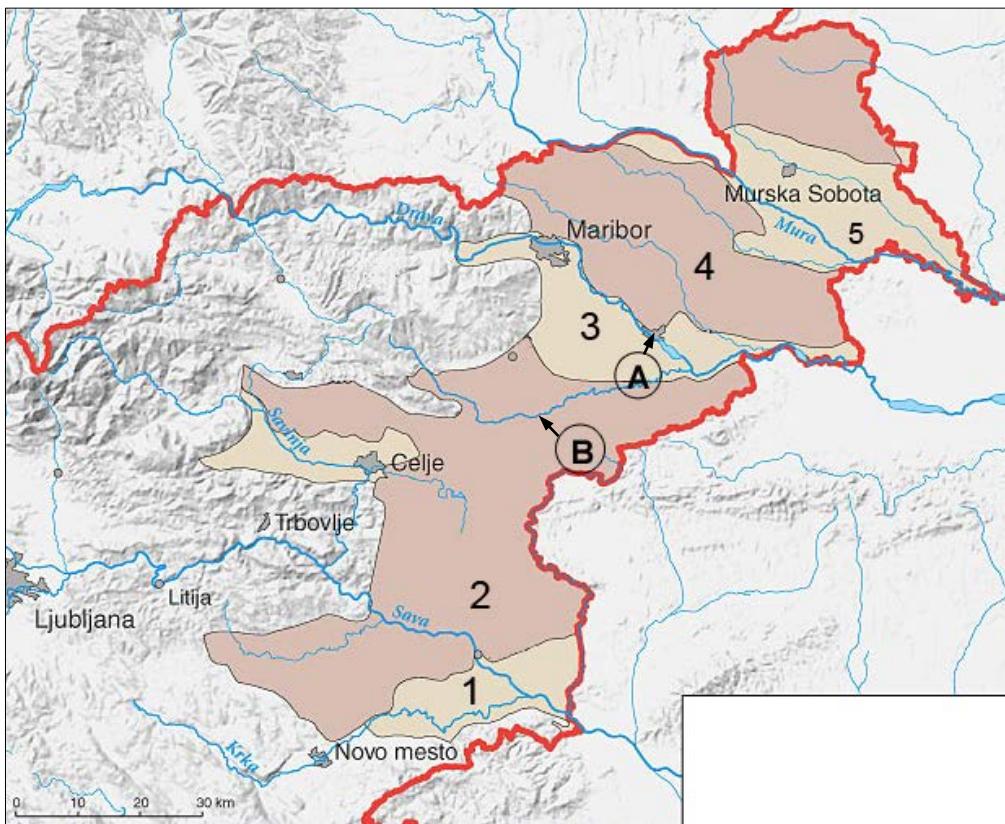

(2 točki)

Slovenija – pokrajine 2

22. Imenujte mesto, ki je na sliki 8 označeno s črko A, in reko, ki je označena s črko B.

Slika 8

(Prirejeno po: Delitev panonskih pokrajin. Modrijan.

URL: [http://www.modrijan.si/sliv/content/search/\(offset\)/20?SearchText=dinarskokra%C5%A1ke+pokrajine&SubTreeArray=2.](http://www.modrijan.si/sliv/content/search/(offset)/20?SearchText=dinarskokra%C5%A1ke+pokrajine&SubTreeArray=2.) Pridobljeno: 20. 2. 2018.)

A (mesto): _____

B (reka): _____

(2 točki)

23. Trditvi opisujeta značilnosti dveh obpanonskih pokrajin. K vsaki trditvi pripišite številko pokrajine slike 8 v nalogi 22, ki jo trditev opisuje.

_____ Reka, ki teče po pokrajini, ima edinstven rečni ekosistem z razvejenimi rečnimi rokavi, mrtvicami in poplavnimi gozdovi.

_____ Nekoč mokrotna dna dolin dveh največjih rek, ki sta razrezali terciarno gričevje, so po obsežnih melioracijah (posegi za izboljšanje kakovosti kmetijskih zemljišč) spremenili v njivske površine.

(2 točki)

24. Ravnine in gričevja v Obpanonskih pokrajinah se med seboj močno razlikujejo. Preglednico dopolnite tako, da pri ravninah imenujete prevladajočo sedimentno kamnino, ki jih gradi, pri gričevjih pa prevladajočo zemljiško kategorijo (raba tal) na osojnih pobočjih.

	Sedimentna kamnina	Zemljiška kategorija (raba tal) na osojnih pobočjih
Gričevja		
Ravnine		

(2 točki)

25. Imenujte vrsto turizma, ki se je razvil v Rogaški Slatini, ter navedite naravni vzrok za njegov razvoj.

Vrsta turizma: _____

Vzrok za razvoj: _____

(2 točki)

26. Pojasnite vzrok za slabšo turistično razvitost Haloz.

(2 točki)

Prazna stran

Prazna stran

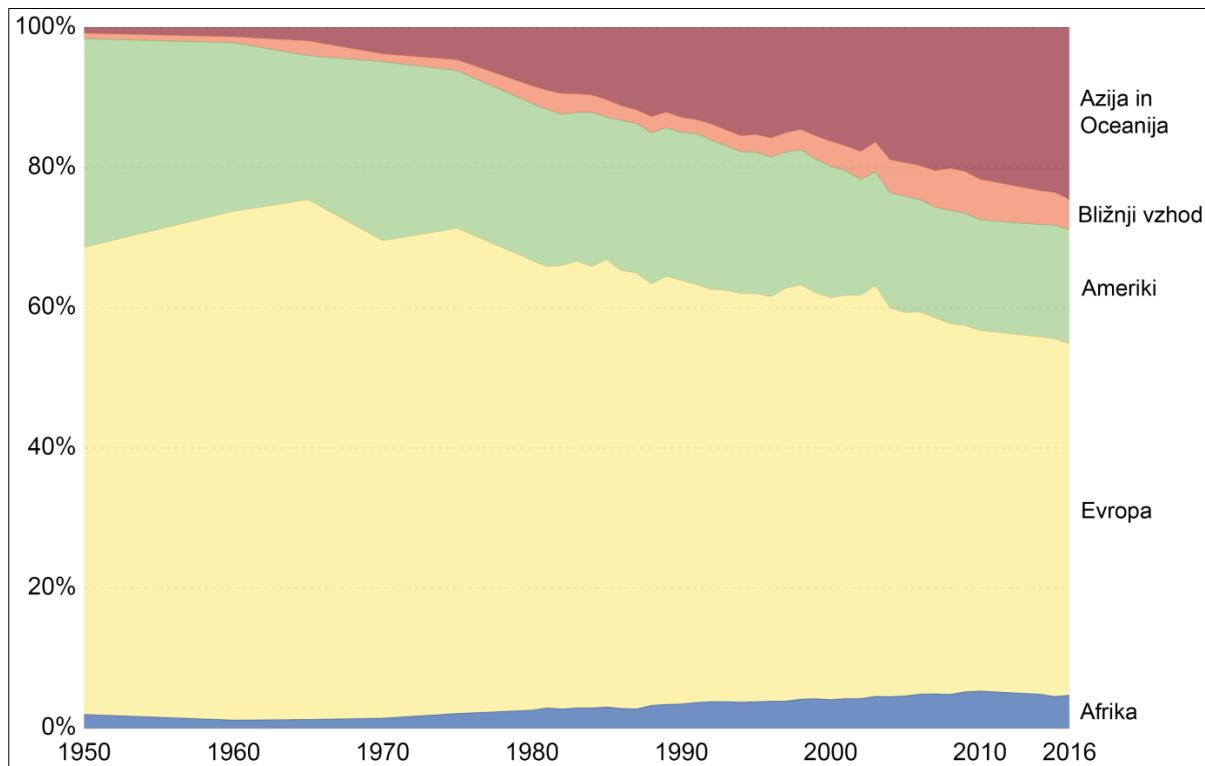

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Barvna priloga (k Izpitni poli 2)

Slika 9

(Prirejeno po: Roser, M., 2018: Tourism. Our world in data.
URL: <https://ourworldindata.org/tourism>. Pridobljeno: 22. 3. 2018.)

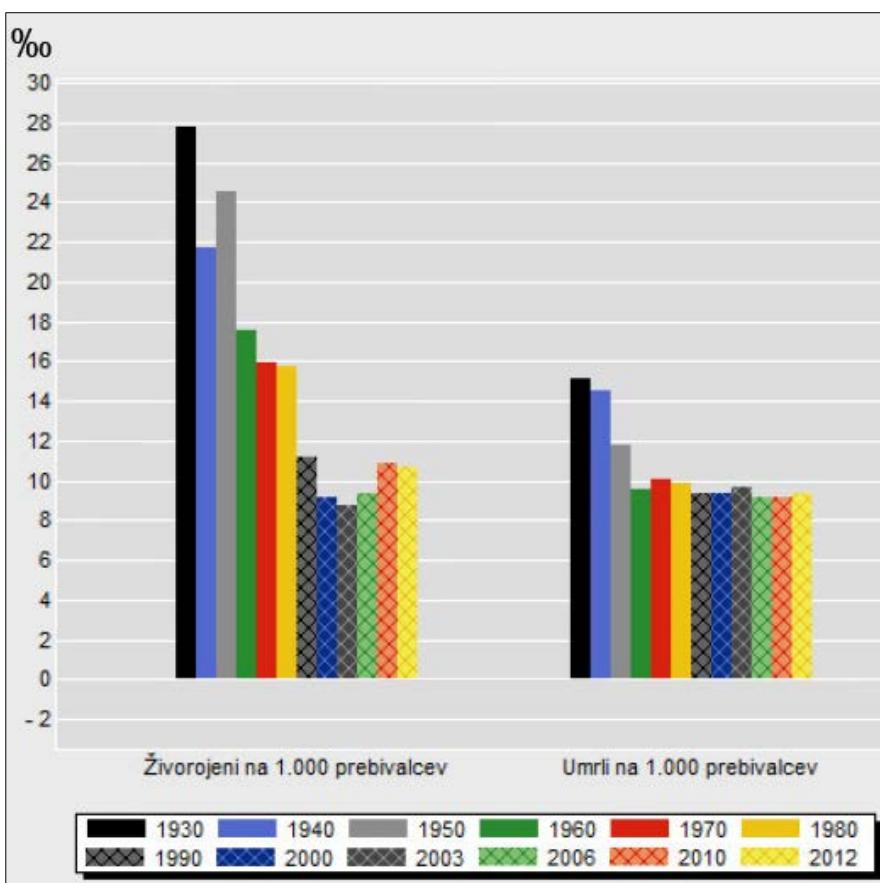

Slika 10

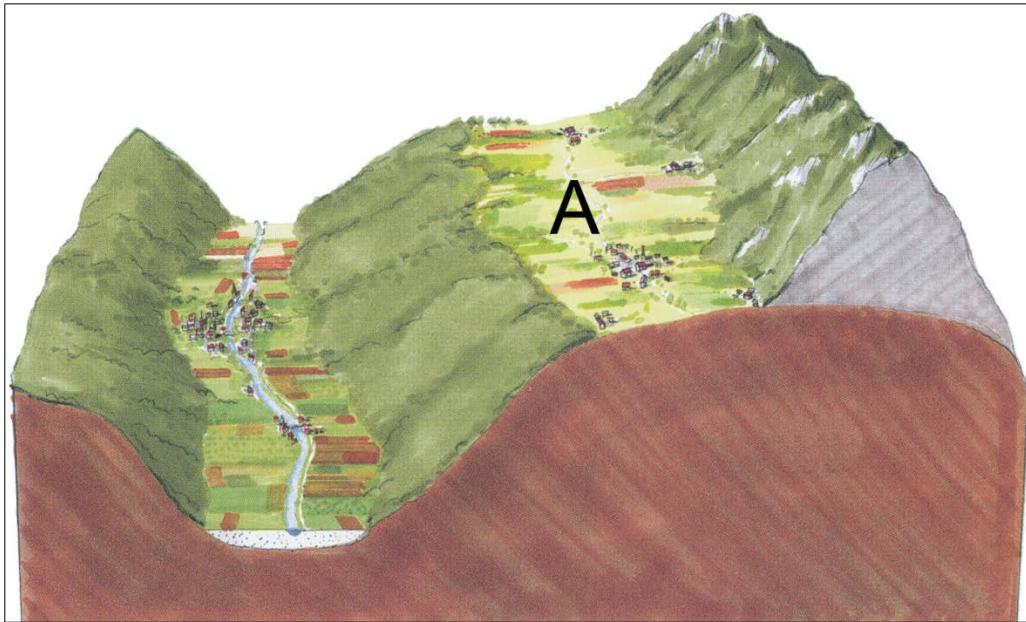
(Vir: Žnidar, K., Kostečec, D., 2018: Slovenija prejela nagrado National Geographic za trajnostni razvoj.
URL: <http://www.ekodezela.si/aktualno/slovenija-prejela-nagrado-za-trajnostni-turizem-world-legacy-awards/>. Pridobljeno: 15. 3. 2018.)

Slika 11

(Vir: Dežela Pivških jezer, Pivška presihajoča jezera. 2018.
URL: <http://www.pivskajezera.si/pivska-jezera/opis>. Pridobljeno: 16. 3. 2018.)

Slika 12: Naravno gibanje prebivalstva

(Prirejeno po: Janžekovič, M., Jeršin Tomassini, K., 2015: Geografija 9. I-ucbenik za geografijo v 9. razredu osnovne šole. Zavod RS za šolstvo. Ljubljana.
URL: eucbeniki.sio.si/geo9/2609/index1.html. Pridobljeno: 16. 3. 2018.)

Slika 13

(Priredjeno po: Senegačnik, J., 2012: Slovenija in njene pokrajine, str. 297. Modrijan. Ljubljana)

Prazna stran